
Tokaji borvidéki növényvédelmi előrejelzés az május 6-12. közötti időszakra

Az elmúlt egy hétben a napi maximum hőmérséklet 18-22°C körül alakult. A május első két napján lehullott csapadék mennyiségében nagyobb eltérések voltak megfigyelhetőek. Bodrogkeresztúr és Tokaj környékén 1 mm körüli értékeket rögzítettek a mérőállomások, míg Tállya, Erdőbénye és Sátoraljaújhely környékén 10-14 mm csapadék hullott. Ahogy az elmúlt hetekben, úgy az elmúlt napokban is jellemző volt szeles időjárás. A talaj nedvességtartalmában jelentős változás nem történt. A május eleji csapadék eredményeként északi részén emelkedett 50% felé a nedvességtartalom. A borvidék többi részén 40-50% között maradt.

Aktuális munkák kapcsán, több helyen még a gyomirtási szabályozási munkák folytak ez elmúlt napokban. Azonban egy-két ültetvényben már az első növényvédelmi kezelést is elvégezték. A következő időszakban fordítsunk figyelmet megfelelően elvégzett törzstisztításra és hajtásválogatásra. Borvidéki bejárásunk során sajnos továbbra is láthatóak műveletlen területek.

Fenológia

A borvidéken a szőlő fejlettsége kapcsán heterogén állapotokat figyelhetünk meg. Dülönként, művelésmódonként és fajtánként eltérések láthatóak az ültetvényekben. Egyes területeken még csak 5-10 cm-es hajtásokkal találkozhatunk, más ültetvényekbe pedig jó néhány hajtás már eléri a 20-40 cm-es hosszúságot is.

Lisztharmat

A lisztharmat aszkospórák fertőzésének elindulásához szükség feltételek a május elsején hullott csapadéknak köszönhetően a borvidék több pontján teljesülhettek. Az első tünetek megjelenése a tőketörzshöz legközelebbi levelek fonáki részén valósul meg. A tünetek azonosítása a borvidék legelterjedtebb szőlőfajtáinak (Furmint, Hárslevelű) gyapjas levélfonáka miatt nehéz feladat. A következő napokban kezdjük meg a kontakt, kén készítményekkel végzett védekezést.

Peronoszpóra

A peronoszpóra számára továbbra is kedvezőtlenek az időjárási körülmények. Habár a május elsején lehullott csapadék mennyisége a borvidék egyes részein meghaladta a 10 mm-t (Tállya, Erdőbénye, Sátoraljaújhely), azonban az alacsony éjszakai hőmérséklet, a várható újabb lehűlések, illetve a számottevő csapadék hiánya nem optimálisak a kórokozó részére. Korai, jelentősebb peronoszpóra fertőzésre nem kell számítani. Az első védekezést elsősorban ott végezzük el, ahol az elmúlt napokban nagyobb mennyiségű csapadék hullott. A kezelések során kontakt készítményeket használjuk. Konvencionális művelés esetén mankoceb vagy metiram hatóanyagok közül válaszszunk. Ökológiai gazdálkodásban pedig rézkészítményeket alkalmazhatunk (rézoxiklorid vagy rézhidroxid).

Tarka szőlőmoly

A hűvösebb és melegebb időszakok továbbra is váltakoznak. Ez várható a következő napokban is. A hét eleji lehűlést majd melegedés követi, azonban a következő hét elején újra visszaesés várható hőmérséklet terén. Ez a változékony időjárás, a hűvösebb periódusokkal a rajzás végének és a lárvák kelésének elhúzódását eredményezi. A védekezés jelenleg nem indokolt a kártevő ellen.

Tarka szőlőmoly hím egyedek a feromoncsapdában

Atka

A szőlőlevélatka és a szőlő-gubacsatka károsítása több ültetvényekben is észlelhető. A fertőzöttség mértéke egyelőre gyenge. Azonban néhány ültetvényben az előző heti állapothoz képest, kismértékben erősödött a gubacsatka fertőzés mértéke. Amennyiben tovább növekszik a kártétel erőssége, akkor védekezzünk a károsító ellen. Ha az ültetvényben a fertőzés mértéke kisebb, akkor az első növényvédelmi kezeléskor magasabb dózisú kén alkalmazásával védekezhetünk, gyéríthetjük az atkapopulációt (kén hatékonyságát olajos készítménnyel növelhetjük, pl. narancsolaj), nagyobb károsítás esetén pedig atkaölő készítmény használata lehet indokolt (fenpiroximát, abamektin).

Szőlő-gubacsatka kártétele

Szőlőtripsz

Néhány borvidéki ültetvényben láthatóak a szőlőtripsz okozta komolyabb károsítás tünetei, a fiatal hajtásokon és leveleken. Jelentősebb károsítás esetén az alábbi tünetek figyelhetők meg: a hajtások rövid ízközűek és kisméretűek, a levelek a színük felé kanalasodnak, szélük pedig megbar-
nult. Kisebb mértékű károsítás esetén szívogatásuk hatására a hajtáson, a levélen és levélnyélen pa-
rás foltok jönnek létre. A leveleken, a szívogatás helyén, a levél fejlődése megáll vagy lelassul,
majd a károsítás helyén szabálytalan formájú lyukak alakulnak ki. Amennyiben a fertőzés mértéke
erősebb, úgy ajánlott a védekezés elvégzése. Szőlőben nincs olyan növényvédő szer, amely szőlő-
tripsz ellen engedélyezve lenne. Azonban korábbi vizsgálatok alapján három hatóanyag haté-
konynak bizonyult a kártevővel szemben: narancsolaj (ökológiai gazdálkodásban is engedélyezett),
spinozad (ökológiai gazdálkodásban is engedélyezett), abamektin.

Szőlőtripsz károsítása következtében kanalasodott levelek

Vad

Néhány ültetvényben megjelent a vadak első károsítása. A kártétel bekövetkezését az elmúlt
hetek száraz, csapadékszegény időjárása elősegítheti. A vadak táplálék- és nedvességforrás gyanánt
kereshetik fel az ültetvényeket. Különösen az erdő közeli parcellákban számíthatunk kártételre. Tá-
voltagek használatukra használhatunk emberi haját, valamint állati zsíradék, vagy perlit/fakátrány/etil-
merkaptán hatóanyagú készítményeket.

Vad okozta kártétel

Gyomszabályozás

Fordítsunk kellő figyelmet az ültetvények gyomszabályozására is. Kerüljük az ültetvények túlzott elgyomosodását. A gyomok jelentősebb felszaporodása párásabbá teszi az ültetvényt, ami a kórokozóknak kedvezőbb feltételeket teremt. A soraljak gyomirtására a soraljművelő gépeket vagy végső esetben glifozát hatóanyagot használhatunk. Azonban el kell kerülni, hogy a permetlé a szőlő zöld részeire kerüljön! Ezért fontos szerepe van az időben és jól elvégzett törzstisztításnak, ami történhet kézi vagy kémiai úton. Magról kelő gyomnövények ellen, azok néhány leveles állapotában kell védekezni. Élő gyomok ellen a magasabb dózist javasolt alkalmazni a növények intenzív növekedési fázisában. Apró szulák esetében virágzáskor kell kijutathatni a gyomirtó szert, mezei aszat ellen pedig tölevélrózsás állapotban. A glifozát felhasználása esetén úgy válasszuk meg a permetezés időpontját, hogy a kezelést követő 6 órán belül ne hulljon csapadék, hogy a hatóanyag maradéktalanul fel tudjon szívódni. A sorközök gyomszabályozására legjobb módszer a kaszálás.

A növényvédelmi kezelések elvégzése előtt fontos tájékozódni az időjárási viszonyokról. A várható csapadékról a radarképekről kaphatunk információt (<https://www.idokep.hu/radar>, vagy http://www.met.hu/idojaras/aktualis_idojaras/radar/). Abban az esetben, ha a permetezés közben elered az eső, az utolsó egy órában kezelt területeken célszerű újra elvégezni a növényvédelmi beavatkozást, mivel a kijuttatott permetlének körülbelül egy óra szükséges a megszáradáshoz.

Az elmúlt hét hőmérséklet és csapadék adatai:

2020.04.28-05.04.	átlaghőmérséklet (°C)	heti csapadék (mm)
Sárospatak Királyhegy	15	9,6
Sátoraljaújhely Szemszúró	14,8	12,9
Hercegkút Hosszúhegy	15	12,4
Tolcsva Nyakvágó	14,9	4,3
Erdőbénye Lócse	14,6	15,4
Vámosújfalú Rány	14,6	4,4
Olaszliszka Haraszt	15,3	5,8
Szegi Poklos	15,2	7,4
Tarcal Bakonyi	14,8	2,8
Tokaj Hétszőlő	15,8	3,1
Bodrogkeresztúr Dereszla	15	1,8
Mád Juharos	15,5	4
Mád Úrágya	15,2	10
Tállya Nyergesek	14,9	14,1
Abaújszántó Kassaváros	14,8	8,9

Várható időjárás 2020.05.06-12.

Szerdán a hőmérséklet tovább csökken, napi maximum 12°C körül alakul majd. Csütörtöktől melegsik az idő. A hét második felében 20-24°C-ig emelkedik majd a hőmérséklet napközben. A jövő hét elején aztán újabb lehűlés várható. Kisebb, 1-2 mm-t hozó záporokra, zivatarokra szerdán, a hétfőn és a jövő hét első napján kell számítanunk. A szél szerdán, csütörtökön és jövő hét hétfőn is megélénkülhet 40-50 km/h feletti széllekedésekre kell készülnünk.

Pablczki Bence
Növényorvos